ՉՈՐԵՔՏԱՍԱՆԵՐՈՐԴ — ՏԱՐԻ — ԹԻՒ — 695 — ՇԱԲԱԹ — 5 — ՅՈՒՆԻՍ 1865

ՊԱՅՄԱՆՔ

Կ. Պոլսոյ համ. Տարեկան 180 դղ. Արծաթ
,, ,, Վեցամսեայ 100 ,, ,,
,, ,, Եռամսեայ 60 ,, ,,
Գաւառաց համ. Տարի 200 ,, ,,
,, ,, Վեցամսեայ 110 ,, ,,
Մէկ թիւր՝ Մեծ թերթ 4 ,, ,,
,, Փոքր ,, 2 ,, ,,
Ծանուցման տողը 2 ղուրուշ է։

ՄԱՍԻՍ

ԼՐԱԳԻՐ

ՊԱՅՄԱՆՔ

Բաժանորդագրութիւնք կ՚սկսին կ, եւ ամեն ամսոյ 1են ՝ առ 15են կ՚սկսի։
Դուրս գացած լրագրաց համար ծախքը Խմբագրութեան վրայ է։
Լրագրոյս վերաբերեալ ամեն մէկ կամ որ եւ իցէ գրութիւն՝ Խմբագիր—Տեօրէնին պիտի ուղղուի. եւ նամակի ծախքը ալ գրկողին վրայ է։

ԱԶԳԱՅԻՆ ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ ԵՒ ՏՆՏԵՍԱԿԱՆ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 5 ՅՈՒՆԻՍ

ՔԱՂԱՔԱԿԱՆ

Գաղղիոյ Օրէնսդրական ժողովը տէրութեան ելևմտից հաշուեցուցին (պիւտժէ) վիճաբանութեան սկսելով, այս առթիւ Պ. Թիէր երկու նշանաւոր ճառ խօսեցաւ, որք խոլին ազդեցութիւն մ'ունեցան Գաղղիոյ մէջ։ Պ. Թիէր անցեալ երեք տարուան ելևմուտքը մանրամասնաբար 'ի քննին առնելով՝ ցոյց տուաւ թէ Գաղղիոյ կառավարութիւնն ամեն տարի 2 երկիլեոն 86 միլիոն Ֆրանքի պէտք ունի, բայց իր զուտ եկամուտները հազիւ թէ 1900 միլիոն ֆրանքի կը հասնին, որով տարին 200—300 միլիոն Ֆրանք բաց մնալով փոխառութեան դիմել հարկ կըլլայ. և եթէ, ըսաւ, այս վիճակին դարման մը չմտածուի, սնանկութիւնն օր մ'անհրաժեշտ պիտի ըլլայ։ Յետոյ առաջարկուած դարմանները քննելով, Պ. Թիէր չորս կէտերու բաժնեց զանոնք. Մեքսիկայէն գաղղիական զօրքը ետ կանչել, հասարակաց մեծածախ շինութիւնները դադրեցընել, պատրաստ զօրաց թիւը նուազեցընել և տէրութեան պարտուց գլխավճարը վերցընել։ Առաջին և երկրորդ կէտերուն վրայ Պ. Թիէր երկարօրէն խօսելով՝ ցոյց տուաւ թէ զանոնք անյապաղ պէտք է կատարել, որով տարին 100 միլիոն Ֆրանքի խնայութիւն մը պիտի յառաջ գայ. Իսկ երրորդ և չորրորդ կէտերուն գործադրութիւնն անհնար և Գաղղիոյ շահերուն վնասակար համարեց. Պ. Թիէրի առենաբանութեան ուշադրութեան արժանի քանի մը մասերը մեր առաջիկայ թուոյ մէջ կը թարգմանենք։

Իսկ կառավարութեան կողմանէ իրեն պատասխան տուողներն եղան՝ Պ. Վիւիթրի և Պ. Ռուէ, որք ընդհանրապէս հաստատել ուզեցին թէ արդի ելմտական վիճակը գոհացուցիչ է, և չարիք դուրս անհանգստութիւն զգալու տեղի չկայ. բայց և այնպէս այս առաջարկութիւններով Պ. Թիէրի առարկութիւնները բոլորովին հերքուած չեն ըլլար. քանզի որում տէրութեան գանձուն վրայ շարունակ դիզուած պարտքը՝ եթէ այսօր մեծ անհանգստութիւն մ'ալ չպատճառէ, կրնայ ապագային մէջ աւելի վտանգաւոր ըլլալ, և ետքէն եկողներուն ահագին դժուարութիւն մը ձգել. Թէ՛ գաղղիացւոց պէս փառասէր ազգի մ'զգացումները գգուելու և թէ՛ ժողովրդեան միտքն զբաղեցընելու համար, Նաբոլէոն Գ. կայսրն իր գահակալութենէն 'ի վեր Փարիզ և Գաղղիոյ գլխաւոր քաղաքները գրեթէ կերպարանափոխ ըրաւ նոր և փառաւոր շինութիւններով, որոց շատը դեռ լըմնցած չեն, և ասոր համար մեծադումար փոխառութիւն մ'առաջարկուեցաւ Օրէնսդրական ժողովին։ Բայց մեր դարուն մէջ տնտեսական գիտութեանց ըրած յառաջդիմութիւնը չէր կրնար ներել որ այնչափ ապարդիւն ծախքեր 'ի զուր վատնուին, ուստի Պ. Թիէրի ճառը հասարակաց կարծեաց մէկ արձագանգն եղաւ այն ծախուց դադրումը խնդրելով, և Օրէնսդրական ժողովոյ պահպանողական մասն ալ այս անգամ կրնայ ըսուիլ թէ անոր հետ էր զգացմամբ։

Կայսեր կառավարութիւնն այս շրջմանց առջև ի՞նչ վիճակ պիտի բռնէ, ապա կրնանք իրաց ներկայ վիճակէն գուշակել. Կարելի եղածին չափ նոր ծախուց դուռ չբանալ, անկատար մնացած հասարակաց շինութիւնները լրացընել, և Մեքսիկայի մէջ ծագած դժուարութեանց առաջքն առնելու ջանալ, որպէս զի կարող ըլլայ օր մը իր զօրքը յետս կոչելու. Այս վերջին խնդրոյն նկատմամբ, թէ և սակաւ ին հոգւոց բոլորովին չպարզեցաւ, բայց հետզհետէ առնուած լուրերուն նայելով՝ առջի բերան կարծուածին չափ մթագնած չէ. Միացեալ—Նահանգաց նախագահը ոչ միայն Մեքսիկայի համար գլխաւորապէս չէզոքութիւնն արգիլեր է չէզոքութիւնը յարգելով, այլ եւ, ինչպէս հեռագրալուր մը կը ծանուցանէր, Մեքսիկա կամաւոր զօրք տանող նաւ մ'ալ բռնել տուեր է Սան-Ֆրանսիսքոյի նաւահանգստին առջև. Փարիզի Միացեալ Նահանգաց դեսպան Պ. Պիկէլօ կրկին և կրկին անգամ ապահովցուցեր է Գաղղիոյ կառավարութիւնը Ճօնսըն նախագահին գիտաւորութեանց վրայ, և յիշեալ մայրաքաղաքէն գրուած նամակի մը նայելով, Նաբոլէոն Կայսրն Ալճերիէն բարեկամական անձի մը գրած նամակին մէջ փափաքութիւն կը յայտնէ եղեր թէ իր և Վաշինկթընի դահլիճներուն մէջ եղած յարաբերութեանց վրդովելու երկիւղ չկայ։

Բայց և այնպէս հասարակաց կարծիքը բոլորովին ապահովցած չէ, և Մաքսիմիլիանոս կայսեր պաշտօնեայներէն մէկուն՝ Պ. Էլուանի Եւրոպա հասնելուն վրայ տեսակ տեսակ մեկնութիւններ կը տրուին. Մաքսիմիլիանոս Մեքսիկայի կայսրութիւնն ընդունած ատեն, Աւստրիոյ կայսերական գերդաստանին մէջ ունեցած իր բոլոր իրաւունքներէն հրաժարած էր. Բայց ետքի ատեններս Աւստրիական ձեռք բերած յաջողութիւններն իր նորահաստատ գահուն ապագան վրդովելու կասկածներ կու տան, և լրագիրներն ալ քանիցս անգամ ծանուցին, թէ Մաքսիմիլիանոս կայսրն իր տուած հրաժարման դաշնագրին մէջ փոփոխութիւններ մացընել կուզէ, որպէս զի եթէ օր մը Մեքսիկայէն մեկնելու հարկադրի, Աւստրիոյ կայսերական գերդաստանին մէջ իր ունեցած իրաւունքներէն բոլորովին զուրկ չըլլայ. Ահա այս նպատակին կընծայուի նաև Պ. Էլուանի Եւրոպա գալը, որ Փարիզ հասնելով Նաբոլէոն կայսեր Ալճերիէն ետ դառնալուն կսպասէ եղեր։

Իսկ Նաբոլէոն կայսրը որ յունիս 10ին Փարիզ կ'սպասուէր, Ալճերիի մէջ թէ՛ Եւրոպացիներէն և թէ՛ արաբներէն խիստ սիրալիր ընդունելութիւն տեսած է. Կայսեր հոն ներկայ գտնուիլն ապստամբութեան վերջին մնացորդներն ալ գրեթէ անհետացուցեր է, և իր յայտարարութեանց մէջ արաբաց նկատմամբ ըրած հաշտարար խօսքերը՝ շատ գժտութեանց և ատելութեանց դարման մատուցեր են. Կայսրը ծանուցեր է նաև արաբներուն թէ իրենք ալ գաղղիացի գաղթականաց հետ հաւասարապատիւ են, և դատաւորութեամբ ու քաղաքակրթութեամբ կրնան ամեն տեսակ հասարակաց պաշտօններու հասնիլ. Բայց Ալճերիի նկատմամբ կայսեր ունեցած դիտաւորութիւնները տակաւին անծանօթ են և Փարիզ հասնելէն ետև յայտնի պիտի ածուին. Ալճերի մինչև ցարդ իբրև նուաճեալ երկիր մը զինուորական գրութեամբ կը կառավարուէր, և ասիկա անհանգստութեան պատճառ մ'եղած էր բնակչաց համար՝ բայց կայսրն իր յայտարարութեանց մէջ այս գաղթականութիւնն ալ իբրև մայր երկրին մէկ գաւառը ցոյց տուած ըլլալով, կը յուսացուի որ Գաղղիոյ արդի սահմանադրական եղանակն Ալճերիի մէջ ալ կը հաստատուի, և օր մ' արաբներէն ալ Օրէնսդրական ժողովոյն մէջ երեսփոխաններ կը տեսնուին. Առ այժմ Ալճերիի մէջ երկրագործութիւնը յառաջ տանելու համար կայսրը մեծ ընկերութեան մը յանձներ է պէտք եղած ձեռնարկութիւններն ընել։

Նաբոլէոն իշխանին և կայսեր մէջ պատահած նոր անհամաձայնութեան տակաւին ինչ հետևանք ունենալը չգիտցուիր. Ոմանք հաշտութիւն մը կարելի կը համարին, ոմանք ալ իշխանը Ամերիկա կամ Զուիցերիա ճանապարհորդելու կը ղրկեն. Կայսեր նամակն ընդհանրապէս ամեն տեղ հաւանութիւն տացաւ, վասն զի Նաբոլէոն իշխանը կայսեր շնորհիւ այսօր Գաղղիոյ մէջ իր ունեցած բարձր դիրքին հասած ըլլալով, չէր վայլեր որ անոր բացակայութեան ժամանակ իր հօրեղբօրորդւոյն քաղաքականութիւնը պարսաւելու ելնէր և առանց ինքն ալ անկից աւելի ազատամիտ քաղաքականութեան ծրագիր մը տալու. Նաբոլէոնի պէս արտաքին պատերազմի և զինուորական փառասիրութեան դրութիւնը գովէր այն պայմանաւ՝ որ երբ ռամկավարութիւնը կազմուի, ամեն տեսակ ազատութիւնները տրուին. Ուստի և Փարիզի ազատամիտ լրագիրները, մէկ երկուքն 'ի բաց առեալ, Նաբոլէոն իշխանին մեծադղրդանքներ ուղղեցին. Բայց իշխանը հանդարտ կեցած կայսեր ետ դառնալուն կը նայի, և այն ատեն իր բռնած դիրքէն կրնանք հասկնալ թէ այս անցքն ալ ինչ ելք պիտի ունենայ։

Իտալիոյ և Հռոմի մէջ բացուած բանակցութիւնները կը շարունակին և Պ. Վեճեճցի վերստին Հռոմ գացեր է եպիսկոպոսութեանց խնդիրը լուծելու համար. Կերևի որ այս բանակցութիւնները խիստ մտերմական և գաղտնի կերպարանք մ'առած են Ս. Պապին և Վիքթոր Էմմանուէլի մէջ. և թէպէտ ճշդիւ չգիտցուիր տակաւին թէ ինչ վախճան պիտի ունենան, բայց բոլորն ալ կան թէ Հռոմի արքունեաց և Իտալիոյ մէջ կատարեալ հաշտութիւն անհնար է. Սիկիլիոյ մէջ քանի մը կղերականներ ապստամբութիւն մը հանելու փորձ փորձած են, սակայն բարեբաղդաբար կառավարութիւնը յաջողեր է շուտով զսպելու. Մայրաքաղաքին Ֆլորենցիա փոխադրութեան գործերը բոլորովին դադրած են, և կառավարութեան պաշտօնեայները տակաւին նոր մայրաքաղաքին մէջ տեղաւորուելու զբաղած են, ուր տուներուն վարձքն և ուտելիքներու սովորականէն աւելի սղած են։

Ինչպէս անցեալ շաբթու ծանուցեր էինք, Աւստրիոյ Կայսրն Հունգարիոյ երկրագործական ընկերութեան հրաւէրն ընդունելով, Բէշթ (Հունգարիոյ մայրաքաղաքը) գացեր և բնակչաց կողմանէ եռանդագին համակրութեամբ ընդունուեր է. Միթօփոքի կարդինալն Հունգարացւոց շնորհակալութիւնն իրեն ներկայացուցած ըլլալով, Ֆրանչիսկոս Յովսէփ կայսրը պատասխաներ է թէ անձամբ իր վրայ ունեցած վստահութիւնն 'ի դերև չպիտի հանէ, ազգային աւագաժողովն պիտի բանայ, և Պեսա երթալով Ս. Ստեփաննոսի թագովը Հունգարիոյ թագաւոր պիտի պսակուի. Կայսեր այս խօսքերը սաստիկ ծափահարութեամբ ընդունուեցան. Աւստրիոյ կառավարութիւնը յայտարարութիւն մ'ալ հաներ է, որով Հունգարիոյ մէջ 8 տարիէ 'ի վեր տիրող առժամանակեայ դրութիւնը վերջացած կը համարի. Բայց Աւստրիոյ և Հունգարիոյ մէջ գտնուած դժուարութիւնները բոլորովին անհետացած չեն. Հունգարացիք Աւստրիոյ կայսեր սոսկ իշխանութիւնը ճանչելով կը պահանջեն որ իրենց երկիրն իբրև զատ թագաւորութիւն մը համարուի և Հունգարացի պաշտօնէից կառավարութեան ներքև, ըստ 1848ի Սահմանադրութեան, դոր արդի վիճակին յարմարցընել կուզեն. Սակայն այս դրութիւնս Աւստրիոյ Սահմանադրութեան դէմ է, որ բոլոր կայսրութիւնը մէկ միապետութիւն մը սեպած է, և չյուսացուիր որ Հունգարացւոց բաղձանքը կատարուի. Այսու ամենայնիւ կայսեր այցելութիւնը երկու կողմանէ աւելի հաշտարար զգացումներ կրնայ զարթուցանել։

Անգլիոյ մէջ հասարակութիւնը նոր ընտրութեանց տուած է իր ուշադրութիւնը, ինչպէս որ մեր նախընթաց թերթովն ալ նշանակեր էինք. Նշանաւոր պաշտօնեայ Պ. Կլէտսթընի Աքսֆորտի մէջ առենաբանութիւն մ'ըրած է 'ի նպաստ իր անդրանիկ որդւոյն ընտրութեանը, որ այս քաղաքին ընտրողաց ներկայացեր է. Արդէն ուրիշ անգամ ծանուցած ենք ընտրութեան իրաւունքն ընդարձակելու համար Պ. Կլէտսթընի ունեցած գաղափարները, որք այժմէն զինքը ազատամիտ մասին գլուխը կրնեն և փոքր ատենէն մէջ ալ Մեծին Բրիտանիոյ առաջին պաշտօնեայ ըլլալը հաւանականութիւն կընծայեն. Պ. Կլէտսթըն բոլորովին ռամկավարութեան ձեռքին անձնատուր չըլլար, բայց գործաւոր բնուած կարգին ալ իրաւունքը կը պաշտպանէ։

Հասարակաց խորհրդարանին մէջ առաջարկութիւն մը ներկայացած է կաթոլիկ անդամներուն վրայ դրուած երդման ձեւը փոխելու համար. Երբ 1829ին կաթոլիկներուն վրայ դրուած արգելքները վերցաւ, խորհրդարանին մեծագոյն մասը պահանջեց որ կաթոլիկները Անգլիոյ Եկեղեցին և Սահմանադրութիւնը ներկայ վիճակին մէջ կանգուն պահելու երդում տան. Այն ատենէն մինչև այսօր ազատ գաղափարները մեծ յառաջդիմութիւն ըրած ըլլալով, հիմակուան ազատամիտներն այս...

ԲԱՆԱՍԻՐԱԿԱՆ

ՏԱՆԹԷ ԵՒ ԻՏԱԼԻԱ

Ազգաց պատմութեան մէջ երբեմն անանկ բարձր հանճարներ կը ծագին, որ ոչ միայն իրենց ժամանակին, կամ իրենց ազգին այլ և բոլոր մարդկութեան փառք և պարծանք բերեն. Ասոնց կարգէն են այն մեծ բանաստեղծներն ալ, որոց միայն յատուկ է մարդուս եռանդ և աշխոյժ ներշնչել, և ճշմարիտ գաղափարները զօրաւոր և հրապուրիչ ձևերով նկարագրել. Բանաստեղծութեան այս բարձրագոյն աստիճանին խիստ քիչերը կրցած են հասնիլ, ուստի հազիւ թէ ամեն ազգ այնպիսի մէկ կամ երկու բանաստեղծ ունի, իսկ միւսները անոնց քիչ կամ շատ ճարտար կերպով նմանողներն են, որոց անունները երկրորդական կարգին մէջ կը մնան։

Իննև տասներորդ դարուս մէջ, ուր նիւթականութիւնը վերածնութեան հետ հակընթաց կերթայ, անհնար էր որ անցեալ հանճարները մոռացութեան մէջ ընկղմէին, և անոնց անունները միայն քանի մը սակաւաթիւ գիտնականներու և գեղեցիկն սիրահար եղողներու ծանօթ ըլլային. Ընթերցումն այսօրուան օրս քաղաքակրթեալ մարդու մը համար ոչինչ նուազ կարևոր պիտոյք մ'է քան թէ նիւթական կենաց վերաբերեալ բաները. Մամուլը, իմացականութեան շոգեշարժ մեքենայն, ամեն օր գաղափարները դուրս կը ձգէ, ամենուն ալ կը հաղորդէ, և կանխակալ կարծիքները կանհետացընէ, ինչպէս շոգեկառքն ալ ազգաց սահմաններն ոչինչ կը դնէ, և անոնց մէջ եղած մնացի պատնէշները կը վերցընէ. Այսու մտածութիւնն անարգել կը տարածուի իմացականութեան ամեն մէկ ծիւղերուն մէջ, և անծանօթ հոյրքիններու մէջէն նորանոր շաւիղներ կը բանայ դէպ 'ի անսահման յառաջդիմութիւն մը. Այս շաւղին մէջ գտեղ առաջնորդող հանճարներուն անուններն՝ այսօր բոլոր քաղաքակրթեալ աշխարհին բերանն են, և անոնց գրուածներն անհամար օրինակներով ընդհանուր մարդկութեան ձեռաց մէջ անմահ կերպով քանդակուած են. Աշխարհագրութեան ուսմունքը, որ այս դարուս մէջ գրեթէ նոր թափ մ'առած է, երևելի հանճարներուն արգասիքը միայն մէկ ազգի մը սեփականութիւնը չթողլով օտարներն ալ անոնց վսեմութեան հաղորդակից կընէ. Գերմանացիք հայերէն լեզուին մէջ, թէև յունաց և հռոմայեցւոց գլխաւոր գործերը թարգմանուած են խնամոք Մխիթարեան հարց, սակայն արդի Եւրոպիոյ ազատ մտածութեան կարևորներն եղող բանաստեղծից և մատենագրաց գրուածները տակաւին անծանօթ են. Փափաքելի է ուրեմն որ ուսումնական հայ երիտասարդութիւնն այս մեծ պակասը լրացընելու ձեռնամուխ ըլլայ, և ոչ ևս Տանթէի, Շէքսբիրի, Շիլլէրի միայն անունները լսելէն հայ գրականութեան մէջ անոնց գործերն ալ տեսնելու. Միւս, թերեւս այն հսկայ հանճարներուն հետ եղած հաղորդակցութիւնը, մեր մէջ ալ անոնց համանման մը կը հանէ, և ազգին ոգին իրեն վսեմ և նոր թարգմանն մը կունենայ, թարգմանն մը յաւէտ զուրկ եղած է ցարդ։

Գերմանիա երկու տարի առաջ իր ծափահարութիւններովը ողջունած էր Շիլլէրի անձանք, և Անգլիա անցեալ տարի ոչինչ նուազ փառաւոր կերպիւ կատարեց Շէյքսբիրի տարեդարձը, ահա Իտալիա ալ այս տարի իր մեծ բանաստեղծին, Տանթէի, յիշատակը կը պատուէ անոր արձան մը կանգնելով Ֆլորենցիայի մէջ, և անոր վեցհարիւրորդ տարեդարձը կը պատուէ ցնծութեան տօնախմբութիւններով. Իտալիա պարտաւոր էր իր մեծ բանաստեղծն արժանապէս պատուելու վասն զի անոր գաղափարներն են որ իր միութիւնը յաղթական կերպով կանգնեցին, և իտալացւոց իրարու նկատմամբ ունեցած նախանձն ու ատելութիւնը մեծաւ մասամբ բնաջինջ ըրին. Մայրաքաղաքին Ֆլորենցիա փոխադրութիւնը ոչ ապաքէն հրաւէր կու տար բոլոր Իտալացւոց Տանթէի արձանին առջև դաշնաւոր միութեան, սիրոյ և ազատութեան զգացմունք վառուելու. և Ֆլորենցիա ալ, այն շքեղ քաղաքը որ հայերէն Ծաղկուած կը թարգմանուի, ուր հասարակապետութեան և գուելփերուն պարեխառն իշխանութեան ներքև իտալական դեղարուեստներն և գրականութիւնն իրենց բնակարան հաստատած էին, ուր ժողովուրդն աթենացւոց պէս ամեն ժամանակ ազնուիներ կը հանէր փողոցներուն մէջ, ուր Մաքիավէլի նման քաղաքագէտներ, և Պոքքաչիոյի նման մատենագիրներ եղած են, ո՞չ ապաքէն գեղեցիկ առիթ մը կունենար

պիսի երթամ մ'աւելորդ բանսարքութիւն մը կը համարին, և զայն վերջացընել կուզեն։ Խորհրդարանին մեծագոյն մասն սակայն առաջարկութիւն ընդունելու հակամիտութիւն ունի, թէև անդրադարձնելով իրենց ձիերը կը թափէն որ զայն արգելուն։

Ամերիկայի դեսպանն Անգլիոյ կառավարութենէն հիւսիսային ատլանտեան նաւերուն պատճառած վնասները կը պահանջէ, և Լորտ Ռըսըլ որ առաջին անգամ բացարձակապէս մերժած էր, երկրորդ անգամ կրկնուած պահանջման տակաւին պատասխան տըւած չէ։ Անգլիոյ լրագիրները մանրամասնաբար խնդրոյ կէտերը քննելու կելլեն, որպէս զի Անգլիա շինուած հարաւային ծովապետներուն պատասխանատուութիւնն իրենց կառավարութեան վայելէն նետեն։ Բայց Ճօնսըն նախագահն ալ գիտութեամբ իր պահանջումէն ետ կեցող մարդ չըլլալով, կը կարծուի որ այս խնդիրը մեծնայ, և մինչև երկու տէրութեանց մէջ պատերազմի պատճառ ըլլայ։

Անգլիոյ կառավարութիւնն Ամերիկայի պատերազմը վերջացած համարելով՝ յայտարարութիւն ըրեր է թէ անգլիական նաւահանգիստներուն մէջ գտնուած հարաւային նաւերը ոչ ևս իբրև պատերազմական տէրութեան մը նաւեր կը սեպէ, և հրաման ըրեր է որ կա՛մ իր նաւահանգիստներէն դուրս ելնեն, կա՛մ եթէ ոչ՝ ուրիշ տէրութեան մը դրօշը կրեն։ Կըսուի թէ Գաղղիա ալ քիչ ատենէն նոյն յայտարարութիւնը պիտի ընէ։

Ամերիկայի պատերազմին ատենայն փախչան մ'ունեցաւ Ճէֆերսըն-Տէվիսի համար, որ Ռօբօմնդայի երդմնաւոր դատաւորաց (ժիւրի) առջև իբրև հայրենեաց դաւաճան նկատուելով Վաշինկթընի բարձրագոյն ատենին առջև ղրկուեր է դատաստանը տեսնուելու համար։ Հաւանական կերեւի որ թերևս Գ. Ճ. Տէվիս ծանր շղթաներով կապուեր է, Պրէքենրիճ զօրապետն ալ անխառնուելով ձերբակալ եղեր է, և նոյնպէս Լի և ուրիշներն ալ անոնց բաղդին ունենալու վտանգի մէջ են։ Ստոյգ է որ Գ. Ճօնսըն ընդհանուր ներողութիւն մը հրատարակեր է՝ ապստամբութեան պարագլուխներն 'ի բաց առնելով, բայց անոնց թիւն այնչափ շատ է որ արդէն բազմաթիւ ձերբակալութիւններ եղած և ըլլալու վրայ են։ Ասիկա ուրախալի չկրնար ըլլալ անոնց համար որք կը փափաքէին որ Միացեալ-Նահանգաց ազատ կառավարութիւնը վեհանձնութեան օրինակ մը տար բոլոր աշխարհի իր յաղթութիւնը ներողութեամբ գործածելով։ Պուտչի և Մեգսիկոյ դատը կը տեսնուի և տակաւին վերջացած չէ։

ՎԵՐՋԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ 10 յունիս։

Կայսրն այս իրիկուն Փարիզ հասաւ։ Կայսրուհին և կայսրորդին մինչև Ֆօնթէնպլօ դիմաւորութեան գացին։ Անթիւ բազմութիւն Թիւյլըրիի պալատին շրջակաները պաշարեր էին, և մօտակայ տուներն ալ ծաղիկներով ու դրօշակներով զարդարուած էին։

Վիեննա 10 յունիս։

Կայսրն այսօր Հունգարիայէն Վիե-

ննա վերադարձաւ։ Ըսէշթէն մեկնելէ առաջ գոհութեան հրովարտակ մը ուղղեց Հունգարիոյ փոխարքայ Մօրիս Էսթէրհազի կոմսին։

Նիւ-Եօրք 31 մայիս։

Հարաւային բարձրաստիճան պաշտօնատարները, կառավարիչները, գընդապետի աստիճանէն վեր եղող զինուորական հրամանատարները, նաւական հրամանատարներն ու տեղակալները և 20000 տոլարէն աւելի հարստութիւն ունեցող ապստամբները ներողութենէ զրկուած են։ Թէքսասի մէջ պատերազմը շարունակել ուզող Քիրպի Սմիթ զօրապետն իր բոլոր զօրաց հետ անձնատուր եղաւ։

ՆԵՐՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Երէկ իրիկուն լրագրոյս առևտրական յօդուածը մամուլը դրուելէ ետև հետևեալ յայտարարութիւնը տեսանք Ճէուրնալին մէջ։

«Դաւաթեան մէջ այս օրերս զոյգեր եղան կարծեցընելու համար թէ Լոնտրայի Պորսային մէջ առաւելութեան ընդունուած Օսմանեան արժեթուղթերը միմիայն վերջին շարժմեռի փոխառութեան արժեթուղթերն են։

«Այս զրոյցներն անհիմն են։ Ցուրևտութեան ընդունելութիւնն ընդհանուր պարտուց համայն արժեթուղթերուն կը վերաբերի, որոց մէջ են նաև վերջին նոր փոխառութեան արժեթուղթերն ալ։»

Եգիպտոսի փոխարքայի լծակիցն և որդին չորեքշաբթի օրը Վ. Պոլիս հասան Աղէքսանդրիայէն։

Օգոստափառ Ինքնակալը երեք հատ արաբացի ձիեր նուէր պարգևեց Բարձր. մեծ Եպարքոսին։

Կայսերական հրամանաւ
Օսմանեան թղթատարութեանց նախորդ վերատեսուչ Ակեաչ էֆէնտին հաշուակալութեան ատենին անդամ անուանեցաւ։

ԱՐՏԱՔԻՆ ԼՈՒՐԵՐ

Գ Ա Ղ Գ Ի Ա

Անհաւասիկ Պ. Թիէրի խօսած ատենաբանութեան մէկ քանի մասերը, զոր մեր ընթերցողաց ուշադրութեանն արժանի կը համարինք։

«Շատ անգամ կըսուի թէ գանձային գիտութիւնը մթին է։ Այս խօսքը ճշմարիտ չէ։ Մթին գիտութիւն չկայ։ Գիտութիւններն այն ժամանակ մթին կըլլան երբոր արդէնանները բերնով կը բացատրուին, կամ ճամարտակները՝ որք ինքզինքնին խորհմաստ երևցընել կուզեն։

«Ես իմ օրինակներս առանձնական կեանքէն, մանկան սնոտիութենէն կառնում։ Երևակայեցէք գործը գիտցող, կորուկ և քիչ մ'ալ խիստ հայր մը. անոր քով ալ թոյլ և ձեռքը բաց հայր մը. բաղդատեցէք երկուքը և կը տեսնէք որ գանձային գիտութեան ճշմարիտ սկզբունքն յայտնի կըլլան։

«Հայր մը պէտք է որ միշտ դրամը հաշուէ։ Ասիկա ձանձրալի բան է արդարև, բայց վերջապէս պէտք է որ իր եկամուտն ու ծախքը միշտ բաղդատէ։ Խիստ հայրն այսպէս կընէ. իր ծախքը եկամուտներուն վրայ կը հիմնէ, սահման մը կը դնէ իրեն, և անկէ չանցնիր։ Տարւոյն մէջ քիչ մը նեղութիւն կը կրէ, ընտանիքը կը տրտմեցընէ, ինչ ինչ կը զլանայ, բայց տարւոյն վերջը խաղաղ և անհոգ է։

«Թոյլ հայրն այս ձանձրալի բաղդատութիւնները չըներ։ Իր եկամուտն ու ծախքը որոշ կերպով չգիտէ. քաղցրութեամբ տարւոյն մէջ կը մանէ. ծախք մը կը ներկայանայ որ իրեն և զաւակացն հաճելի է. կը զիջանի ըսելով թէ տարին չվերջացած կերպիւ մ'անոր տեղը կը լեցընէ։ Ուրիշ ծախք մ'ալ կը ներկայանայ, և նորէն կը զիջանի. և այսպէս ծախքերն իրարու կը յաջորդեն, և այնուհետև անոնց վրայ չխորհելով միայն ինքզինք կը մխիթարէ։ Ալ ծայրը բոլորովին թող կուտայ։ Տարին կը լրանայ, հաշիւները կարդալու պէտք է. գլուխ կը կապէ և կը տեսնէ որ եկամուտներն սպառեր են և ծախքերը չեն վճարուած։ Բայց հարուստ է, վարկուն ունի. սեղանաւորի մը քով հաշիւ բացած է. այն հաշիւը քիչ մ'ալ կը ծանրացընէ։ Նոր տարի մ'ալ կըսկսի և նոյնպէս կանցնի։ Այն ժամանակ հարկ կըլլայ բաց պարտքերը կանոնաւոր պարտուց վերածելու գործողութեան ձեռք զարնել։ Դրաւ դնելով փոխառութիւն մը կընէ և բաց պարտքերը կը մաքրէ, և այսպէս տարիներ կանցնին։ Բայց օր մը կուգայ որ առնելիքին տէրն սառակը կուզէ։ Հարկ կըլլայ անշարժ ստացուածները վաճառել, և այն ժամանակ թոյլ հայրը ցաւօք սրտի կը նկատէ իր որդւոց վիճակին նեղանալը կամ բոլորովին փճանալը։ Իսկ խիստ հայրը կրցաւ իր որդւոց հաճոյքը դէմ կենալ, բայց հաճոյքէն աւելի արժէք ունեցող բան մը կուտայ անոնց, այն է ապահովութիւն։

«Այս նկարագրին անձնական կեանք է և պիտի ըսեն ինձ. բայց հասարակաց կեանք ալ է։ Տէրութեանց պաշտօնատարներն ալ ուրիշ մարդոց պէս համարակ կիրքերէ կառաջնորդուին, բայց այն կիրքերուն ընդդիմանալով միայն կրնան տէրութիւնները փրկել։ . . .

«Քանի մը խօսք ալ գլխաւճարի վրայ պիտի ընեմ, և ներեցէք ինձ որ այս նիւթիս վրայ քանի մը բացատրութիւններ տամ, որք թէպէտ այս խորհրդարանիս համար աւելորդ են, բայց դուրսը մեր նիստերուն ատենագրութիւնը կարդացողներուն համար հարկաւոր են։ Երբոր տէրութիւնը 100 միլիոնի փոխառութիւն մը կընէ, անոր տոկոսին վճարմանը համար տարեկան հինգ միլիոն կը սահմանուի, և մէկ միլիոն ալ գլխաւճարի համար վրան կաւելցուի։ Եթէ միայն մէկ միլիոն գործածուի գլխաւճարին համար, այն պարտքը հարիւր տարիէն կը վճարուի. ասիկա մանկութիւն ըսել կըլլայ։

«Երբոր ես դրամականնութեան մէջ դարբաս ամենէն մեծ հանճարին Պարոն Լուիի զարգացն էի, շատ անգամ դրաւոր աշխատութիւններ կը խնդրէր ինձմէ հետևեալ խնդրոյն վրայ. «Պարտք մը մարելու համար որչափ ժամանակ պէտք է։» Այս խնդրոյն վրայ ըրած խուզարկութիւններս և պարապմունքներս զիս այս համոզման առաջնորդեցին, այսինքն՝ պարտքի մը վճարումը երեսուն տարիէն աւելի երկարելը՝ զայն ընդնաւ չվճարելու ինքզինք դատապարտել է. վերջապէս չճանչել է այն սկզբունքը թէ պատերազմի ժամանակ փոխ առնելու համար՝ խաղաղութեան ժամանակ վճարել պէտք է։»

Նաբոլէոն կայսրն Ափրիկէի բանակին յայտարարութիւն մը ուղղած է, որուն մէջ զօրաց քաջագործութիւններէն շնորհակալ ըլլալով կըսէ. «Ափրիկէ կրթութեան մեծ դպրոց մ'է զօրաց համար, որք հոն ստացած են բանակին փառքն եղած այս սպառնական քաջութիւնը։ Դուք կայսրութեան մ'ամենէն հաստատուն նեցուկն էք։ Մինչև դուք վտանգաց դէմ կը դիմադրաւէիք, զրկումներ կը կրէիք, և պատիւն ու պարտիքն ամեն նիւթական հեշտութիւններէ վեր դնել կը վարժուէիք, զայրոյթը ձեր կարգերուն մէջ պատերազմէն աւելի երկար չտևեց երբէք։ Դուք նախ ձեռք երկնցուցիք պարտուց։ Կը փափաքիմ որ անոնք վեհանձնութեամբ և արդարութեամբ նայուին, և այսուհետև գաղղիական մեծ գերդաստանին մէկ մասը կազմեն։ Դուք հայ-

րենաց արժանի կերպով վարուեցաք, Գաղղիա շնորհակալ կըլլայ ձեզ։»

Ա Ն Գ Ղ Ի Ա

Ամեն տարի ցերեկի ըսուած ձիարշաւ մը կը կատարուի Անգլիա, ուր անգլիացւոց բարձր ազնուականութենէն սկսեալ մինչև ստորին կարգի ժողովուրդներն հանդիսատես կըլլան։ Այս տարի ալ այս հանդէսը կատարուելով, գաղղիացի Լանկրանժ կոմսին Կլատիաթէօր ըսուած նժոյգն ստացած է մրցանակը։ Այս դէպքն անգլիացւոց մէջ շատ խօսակցութեան նիւթ եղեր է, ըստ որում իրենց ազգային գոռոզութեան հարուած մ'էր ասիկա. մանաւանդ որ անցեալ տարի Գաղղիոյ մէջ կատարուած ձիարշաւին մէջ ալ անգլիացի նժոյգները գաղղիացւոց նժոյգներէն ետ մնացած էին։ Իսկ Լանկրանժ կոմսն, ինչպէս որ կըսեն «օրուան առիւծըն» եղեր է, և իր յաղթական նժոյգին շնորհիւ թէ Անգլիոյ և թէ Գաղղիոյ մէջ իր համբաւը կրկնապատկուեր է։ Կալլէսի իշխանն ալ նոյն առթիւ իրեն կոչունք մը տուեր է։

— Կալլէսի իշխանուհին երկրորդ որդի մը ծներ է։

Ի Տ Ա Լ Ի Ա

Իտալացի հայրենասէրներն Հռոմի հետ եղած դաշանց բանակցութիւններն առանց անհանգստութեան չեն տեսներ, մանաւանդ երբ հին դրութեան կուսակիցներուն ցոյց տուած ապահովութիւնն ու գոհունակութիւնը կը նկատեն։ Նաբոլիի մէջ կղերականաց մէկ բանաւորական գործին համար բողոքներ տրուեր են կառավարութեան խնդրելով որ Պապին զիջումներ չընէ։ Թուրինի մէջ ալ, Ծերակուտի անդամներէն Պ. Չէզարինիի նախագահութեամբ ժողով մը գումարուելով, դատապարտեր է այն ամեն բանակցութիւնները որք Ս. Պապին աշխարհական իշխանութեան բարձմանը և «Իտալիան իտալացւոց» սկզբունքին համաձայն չըլլան։ Յիշեալ ժողովը որոշեր է նաև 'ի յիշատակ խորհրդարանին վերընտրութեան կոխուած չքանշան մը ղրկել կարելիպալտիի զօրապետին։

ԱԶԳԱՅԻՆ

Ինչպէս որ նախընթաց թուով ծանուցեր էինք, երէկ՝ ուրբաթ՝ Ընդհանուր ժողով գումարեցաւ Գալաթիոյ Ս. Լուսաւորիչ եկեղեցին։

Ժամը 7½ին ատեան բացուեցաւ 51 երեսփոխանաց ներկայութեամբ։ Խնդրոց կարգին մէջ առաջինն էր Վարչութեան համապատասխանութիւնը։ Առօնական ժողովն իր տեղեկագիրը պատրաստ չունենալով՝ յաջորդ նիստին թողուեցաւ. և նախորդ Քաղաքական ժողովէն ալ խնդրուեցաւ որ Ընդհանուր ժողովոյ երկամսեկան նիստը չըլլացած՝ իր տեղեկագիրը ներկայացընէ։

Երկրորդ խնդիրն էր Ազգային սըրբոց կամ հանգանակութեան խնդիրը։ Վերջին Յանձնաժողովին տեղեկագիրը նորէն յօդուած առ յօդուած կարդացուեցաւ, և 4րդ յօդուածին՝ այն է հանգանակաց կարգութիւնը գանելու կէտին վրայ՝ ջերմ վիճաբանութիւն ծագելով, եաքը թէպէտ ընթերցումը մինչև 9րդ յօդուածը շարունակուեցաւ, բայց նոյն միջոցին երեսփոխաններէն շատերը մեկնած ըլլալով, վերջնական որոշում մը չկրցաւ տրուիլ, և ժամը 9ին ատեանը գոցուեցաւ, յառաջիկայ ուրբաթ օրը նորէն Ընդհանուր ժողով գումարելու որոշմամբ։

Գոհութեամբ սորվեցանք որ նորընտիր Քաղաքական ժողովոյ հրաժարեալ անդամներն ամենն ալ իրենց հրաժարականը ետ առնելով, այս հինգշաբթի օրը 18 ժողովական ներկայ գտնուեր են։

Անցեալ ուրբաթ աւուր նիստին մէջ Քաղաքական ժողովն իր դիւանը կազմելէ ետև, ազգային գործոց ընդհանուր վիճակին վրայ մտածելով, լուծեալ Քաղաքական ժողովոյ տեղեկագիրը դիւանէն խնդրել արժան դատեց։

Յետոյ պատուոյ մէջ Սահմանադրութիւնը ժամ առաջ գործադրել տալու համար գործադիր յանձնաժողով մ'ընտրեց, որուն անդամներն են՝

Յովակիմ էֆէնտի Ալէվուղեան։
Մատթէոս » Մամուրեան։
Գալուստ » Տ. Պօղոսեան։

Ասկէ ետև տեսուչ խորհրդոց և հոգաբարձութեանց փոփոխութեան խնդիրը ձեռք առնելով, արժանաւոր ընտրելեաց ցուցակ մը պատրաստելու համար ընտրողական մասնաժողով մը անուանեց։

Այս հինգշաբթի աւուր նիստին մէջ ալ՝ նախ Ռ. Դիւան մատուցանելիք քանի մը կարևոր թագրիրներու վրայ խորհեցաւ. յետոյ Քաղաքական ժողովին իրաւասութեանը վերաբերեալ գործոց գիտցուն և շուտով անօրէնութեանը համար՝ գործերը բաժնելու, և դաւանական, ատենին և ընդհանուր գործոց համար իր մէջէն մասնաժողովներ ընտրելու որոշում ըրաւ։

Յետոյ Եգդ. Երմնական վիճակին վրայ զբաղելով, որոշեց որ մինչև Եգդ. սրբոց հասնաւութեան ժամանակ անցեալ չորս տարուան հաշուին ուրբ կամ նուէր պահանջուի ազգայիններէն յատուկ շրջաբերականաւ։ Այս որոշումը երէկուան Ընդհանուր ժողովին մէջ բաւական խօսակցութեան նիւթ ըլլալով, ուրիշ նստի մը մէջ յուզելու որոշում եղաւ։

Իսկ հինգշաբթի աւուր Խառն ժողովն՝ Աղթամարայ, Եգիպտոսի և Խարբերդու խնդրոյ զբաղեր է։ Առաջինին նկատմամբ, Վանէն երկու քննիչ առաջնորդաց (Մուշոյ և Վանայ) ղրկած տեղեկագիրը քննուեր է, բայց որոշում մը չէ եղեր։

Եգիպտոսի համար ալ քննիչ մը ղրկելու որոշում եղեր է։

Խարբերդու խռովութեանց համար ալ նոյնպէս քննութիւն ընելու որոշում եղեր է։

Հալէպէն մայիս 8 թուով գրուած նամակի մը մէջ հետևեալը կը կարդանք.

«Թէպէտ բնութիւն չունիմք ամեն ժամանակ հոս տեղ գործուած ազգային պակասութիւնները յիշել, յուսալով որ օր մը ուղղուին և ազգայինք իրար սիրով գրկելով մեք ալ գովութեանց արժանաւոր ըլլանք, բայց հիմա խոհեմարանիս մեզ խայթելով լռել չեմք կարեր[,] կենալ, երբ կը տեսնեմք որ պապերնուս յիշատակ թողած տուներուն արդիւնքը՝ փոխանակ աղքատաց և վարժարանաց յատկանալու՝ յափշտակութեան նիւթ եղած են։ Չզատեմք ամենացաւալիները, և միայն երկու պատմութիւն ընեմք, որով թերևս անոնց առաջքն առած ըլլամք։ Անցեալ տարի Գէորգ Առաջնորդը՝ միւթեվէլլիներուն վարձու տուած ազգային տուն մը նորէն ինք վարձու տալով՝ 30 լիրա առաւ։ Երբ միւթեվէլլիներն և ազգէն քանի հոգի՝ այս ըրած անիրաւութեան պատճառը հարցուցին, Արքազանը պատասխանեց թէ «Ես խուցը ծախք ըրած եմ, կուզեմ՝ չեն տար. անոր համար տունը վարձու տալով ստակներն առի։» Միւթեվէլլիներն և այլք՝ իր ծերու-

---

Պայրընի տուած յանդիմանութիւններն իր վրայէն բառնալու։

Ապաշնորհ Ֆլորենտիա, Տանթէ նոյնէ հեա 'ի քէն
Ակիպիոնի նմանեալ'ի ծանակիչ քեզ ափոխս
Հերձուածք և վէճք որ 'ի քեզ՝ քան քաղաքի մարտից քէն
Արտասահման արարին ըղձերգող զայն՝ զոր անուն
Որդիք քոյին և թոռունք զուր պաշտեսցին հանապազ
Խայթեալ խղճիւ հնացելով. (1.)

Բայց ո՞վ էր այն մեծ բանաստեղծը որուն համար Իտալացիք շքեղ հանդէսներ կը կատարէին։ Տանթէ, Հոմերի նախանձորդը, այն առաջին բանաստեղծն է որ միջին դարը ներկայիս հետ կը կապէ։ Իր հանճարն արդարև տիեզերական է, վասն զի լեզուաց տակաւին չձևացած ատեն Տանթէ միայն կրցաւ անմահ խղճով մ'այնպիսի զգացումներ, այնպիսի գաղափարներ նկարագրել, որք վեց դարէ 'ի վեր ամեն դարդէաններու հիացումը կը գրաւեն։ Տանթէ, մայիս 27, 1265ին ծնաւ 'ի Ֆլօրէնցա, և Պրունէթթօ Լաթթինի անուամբ մէկուն ձեռքը մեծցաւ, որ ինքն ալ երևելի գիտնական և բանաստեղծ մ'էր, և Իտալիոյ մէջ փիլիսոփայութիւն սովրելու պարգևելով, Փարիզ ուղևորեցաւ, արդէն հռչակաւոր եղած Սորպոնեան դպրոցը Աստուածաբանութիւն դասաւանդելու։ Իտալիա դառնալով, մինչդեռ 24 տարուան էր, 1289ին Ֆլօրէնցայի բանակին մէջ, Արեզացւոց և հետևեալ տարին ալ Պիզացւոց դէմ պատերազմի գնաց։ Ֆլօրէնցայի մեծ առաջաւոր անուանելով 1300ին, երբ այս քաղաքը «ճերմակ» և «սև» ըսուած կուսակցութեանց կռիւներով պառակտեալ էր, ինքն ալ ճերմակներուն կողմը բռնեց, որոց օգնութեան եկաւ Վալուայի Կարոլոս իշխանը Պոնիփակիոս Ը. Պապին կողմանէ։ Բայց իր հայրենեաց վրայ օտար յարձակումէ մը վախնալով Տանթէ յանձն առաւ աքսորի դատապարտուիլ։ Ահա այն ատեն Իտալիոյ հիւսիսային կողմերը Վէրօնա և Ռավէննա թափառելով իր Աստուածային Կատակերգութիւն ըսուած քերդուածին առաջին գաղափարն յղացաւ։ Իտալիա այն ժամանակ խումբ մը մանր հասարակապետութեանց բաժնուած էր, որք միշտ իրարու դէմ կը պատերազմէին և որոց վրայ կիշխէին հին Յունաստանի պէս ռամիկ ժողովրդէն ընտրուած փոքր բռնաւորներ։ Պապն ու Գերմանիոյ կայսրը երկուստեք ամեն հնարք 'ի գործ կը դնէին Իտալիոյ վրայ աւելի ազդեցութիւն բանեցունելու համար, և ասոնց կուսակիցները, Կէլֆ և Ժիպլէն կոչուած, երկայն ատեն իրարու դէմ կը մարտնչէին։ Տանթէ, Պապին կուսակցութեան դէմ էր, բայց իր պաշտպանած կողմը Ֆլօրէնցայի մէջ յաղթուելով, իր Աստուածային Կատակերգութեան մէջ հաստատեց, ինչպէս դատողութիւնն ու պատմութիւնը կուսուցանեն, թէ տկար ժողովրդեան մ'անկախութիւն տալու համար զօրաւոր վեհապետ մը պէտք է, որ զայն պաշտպանէ ներքին պառակտմանց և արտաքին յարձակմանց դէմ։

Իր Աստուածային Կատակերգութեան սկիզբը Տանթէ կը ներկայանայ իբրև մոլորեալ և թափառական, որ իրեն շաւիղ մը գտնել կուզէ թանձրախիտ անտառի մը խորը. ասիկա մարդկային ոգւոյ վիճակն է զինքը շըրջապատող նախապաշարմանց մէջ։ Բայց այսպիսի փիլիսոփայութիւնը կերպարանեալ 'ի Վիրգիլիոս, իրեն կառաջնորդէ և տարիճան առ տարիճան դըժոխոց ու քաւարանի կարգերէն անցնելով, հոգւոյս ողւոց կայարանէն մինչև փրկելի ոգւոց և ճշմարիտ երջանկութեան աշխարհները կը հասցունէ։ Վիրգիլիոս՝ այն է փիլիսոփայութիւնը, անկէ անդին առաջնորդելու անկարող ըլլալով, զինքը Պէաթրիչէի որ է Աստուածային Լոյսութեան՝ ձեռք յանձնելով կը մեկնի։ Տանթէի բանաստեղծութեան բոլոր իմաստն ասոր վրայ կը կայանայ։ Մահկանացու՝ ճանչէ՛ քու մոլութիւններդ, ուղղէ զանոնք և առ Աստուած բարձրացիր։

Այս է ահա Տանթէի գործը. բայց այս փոքրիկ տեղեկութիւնը պակասաւոր կըլլար եթէ մեր դարուն մեծ բանաստեղծին, Վիքթոր Հիւկոյի նամակն ալ չյիշէինք։ Ֆլօրէնցայի մեծ դրօշակիրն իր հայրենակցաց կողմանէ հրաւիրած էր զայն որ Տանթէի հանդիսին ներկայ գտնուի, բայց Վ. Հիւկօ չկրնալով ընդունիլ այս հրաւէրը, պատասխան մը գրած է, զոր հան-

---

(1.) Իտալիա. թարգմանութիւն Հ. Ղ. Մ. Ա. Իշխանեան։

թեամբ նայելով և ազգին [illegible] 25 լիրա [illegible] 15 լիրա [illegible] 25 լիրա [illegible] 20 լիրա [illegible]

« Այս [illegible] »

ԽԱՌՆ ԼՈՒՐԵՐ

Փարիզ կայսերական [illegible] Վ. սեմ. [illegible] 9—10 [illegible] Ս. Պոլիս հասաւ։

— Մայրաքաղաքիս [illegible] Վ. սեմ. [illegible]

— Թէհրանի նորընտիր կայսերական դեսպան Վ. սեմ. Խալիլ Հաճ է֊ֆէնտին չորեքշաբթի օրը մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ Տրապիզոնի ճամբով Թէհրան երթալու համար։

— Մշոյ Ս. Կարապետի վանուց վանահայր Գեր. Խրիմեան Մկրտիչ վարդապետը չորեքշաբթի օրը մայրաքաղաքէս մեկնեցաւ 'ի Մուշ։

— Խաչէնտէրուէն լուր կուտան թէ Խոզան–տաղի վրայ դացող կայսերական զօրաց հրամանատար Վ. սեմ. Տէրվիշ փաշան և կայսերական տեսուչ Վ. Ըսեմ. Ճէվտէտ էֆէնտին յաջողութեամբ յիշեալ նաւահանգիստը հասեր են կայսերական զօրքերը առնող նաւատորմիղին հետ։

— Ըդրիանուպոլսէն ու Պրուսայէն եկած լուրերուն նայելով՝ շերամները այս տարի յաջող են, և անցեալ տարիէն աւելի արդիւնք կը խոստանան։

— Բօքանտի խանին կողմանէ մայրաքաղաքս եկած նոր դեսպանը՝ Եաքուպ պէյ՝ կիրակի օրը Բ. Դրանը նախարարներուն այցելութեան գնաց, և քիչ օրէն ալ օգոստափառ Ինքնակալին ներկայանալու պատիւ պիտի ունենայ։

— Լևման օտարի ժողովին նախորդ նախագահ Միւշավէր փաշան՝ որ անցեալները պաշտօնէ հրաժարած էր, վերստին իր առջի պաշտօնին մէջ հաստատուեցաւ։

— Զմուռնէն կը գրեն թէ այս օրերս նորէն յաճախ գետնաշարժ կըլլայ հոն, երբեմն այնպէս ուժգին, որ կըղզւոյն բնակիչները զարհուրելով՝ իրենց տուները կը ձգեն և ծովեզերքն ու դաշտերը կը փախչին։

— Անցեալ հինգշաբթի երեկոյթ լուսնալու գիշերը Բէրայի ոստիկանութեան գլուխը՝ Գասըմ–փաշա տուն մը կոխելով՝ երկու դրամանենգ բռնեց իրենց գործիքներովը։

— Չորեքշաբթի օրը Պէօյիւք տէրէ Խորասանցի պարտիզպան մը ինքզինք ատրճանակով զարկաւ սպաննեց։

— Երեքշաբթի իրիկուն, Բէրայի Ըլհամը Չէշմէ փողոցը բնակեալ յոյն մը՝ որ գեղեցիկ և նորատի կին մ'ունէր, վրան կասկածի երթալով՝ գինովութեամբ ատրճանակ մը պարպեց վրան և սպաննեց։

— Կը լսենք թէ Փարիզ գումարուած հեռագրական ժողովին անդամները՝ փոխադարձաբար պատուանշան պիտի ընդունին բոլոր հոն ներկայացուած տէրութիւններէն։

Եթէ այս լուրն ստուգուի, Վ. սեմ. Գ. Աղաթոն էֆէնտին՝ որ նոյն ժողովին մէջ օգոստափառ Սուլթանին կառավարութեան երեսփոխանն էր, ինք հատ այլ և այլ պատուանշան պիտի ընդունի։

— Բուքրէշէն գրուած նամակի մը մէջ կը կարդանք, թէ բազմաթիւ Գօշնակներ՝ օտար երկիրներէ եկած թելադրութեանց անսալով իրենց հայրենի երկիրը թողուցեր Սերվիա դաշտական պացեր են՝ հոն երջանկաւէտ կեանք վարելու համար, բայց ակնկալութիւննին 'ի դերև ելնելով՝ հիմա նորէն Գօնիա կը դառնան թշուառ վիճակի մէջ, մանաւանդ որ իրենց առջի տուներն ու արտերն ալ այլոց ձեռք անցած ըլլալով, խեղճերուն վիճակը բոլորովին յուսահատական եղած է։

Ասիայն կը յուսացուի որ կայսերական բարեխնամ կառավարութիւնը՝ գթալով ողբալութեան ու դիւրահաւանութեան զոհ եղող այս դժբաղդներուն վրայ, գործ և ապրուստ կը հայթայթէ իրենց՝ յառաջիկայ հնձոց ժամանակ։

ՊԱՏԺԱԿԱՆ ՕՐԻՆԱԳԻՐՔ

ՕՍՄԱՆԵԱՆ ՏԷՐՈՒԹԵԱՆ

(Շարունակութիւն*)

ԳԼՈՒԽ Բ.

Մանկավիժութիւն, խարդախեալ ըմպելիք եւ առանց երաշխաւորութեան թունաւոր նիւթեր վաճառել.

ՅՕԴ. 192. Ով որ զարնելով կամ ուրիշ բռնութիւններով յղի կնոջ մը վիժմանը պատճառ ըլլայ, Շէրիի օրինաց համեմատ արեան գին վճարելու կը դատապարտուի և եթէ բռնութիւնը այն նպատակաւ գործած ըլլայ, միանգամայն ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուի։

ՅՕԴ. 193. Ով որ դեղ տալով կամ հնարք ցուցընելով յղի կնոջ մը վիժմանը պատճառ ըլլայ՝ կնոջն համաձայնութեամբ կամ ոչ, վեց ամսէն երկու տարի բանտարկութեամբ կը պատժուի։ Եթէ յանցաւորը բժիշկ, վիրաբոյժ կամ դեղագործ ըլլայ, ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուի։

ՅՕԴ. 194. Ով որ գիտնալով այնպիսի նիւթ մը մէկուն տայ կամ վաճառէ, որ առանց զայն սպաննելու՝ հիւանդութեան կամ ժամանակ մը գործէ մնալուն պատճառ ըլլայ, մէկ ամսէն մէկ տարի բանտարկութեամբ կը պատժուի, և միանգամայն վնաս կրող անձին երեքէն քանի հինգ Մէճիտիէ ոսկի հատուցում վճարելու կը դատապարտուի։

ՅՕԴ. 195 Դեղագործ մը՝ որ առանց վկայական ունենալու դեղարան բանայ, տասնէն յիսուն Մէճիտիէ ոսկի տուգանքով կը պատժուի և դեղարանն ալ կը գոցուի։

ՅՕԴ. 196. Ով որ վնասակար դեղեր, խարդախեալ ըմպելիք, և գնողէն երաշխաւորութիւն չառնելով թունաւոր նիւթեր վաճառէ, մէկ շաբաթէն երկու տարի բանտարկութեամբ և մէկէն քանի և հինգ Մէճիտիէ ոսկի տուգանքով կը պատժուի. և այն նիւթերն ալ կը գրաւուին։

ԳԼՈՒԽ Գ.

Համեստութեան բռնաբարութիւն.

ՅՕԴ. 197. Տասն և մէկ տարեկանէն վար տղու մը համեստութեան բռնաբարութիւնը վեց ամսէն պակաս չըլլալու պայմանաւ բանտարկութեամբ կը պատժուի։

ՅՕԴ. 198. Ով որ բռնութեամբ մէկու մը համեստութիւնը պղծէ, ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուի։

ՅՕԴ. 199. Եթէ բռնութեամբ համեստութիւն պղծողը՝ բռնաբարելոյն դաստիարակը, վերակացուն կամ ծառան ըլլայ, հինգ տարիէն պակաս չըլլալու պայմանաւ ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուի։

ՅՕԴ. 200. Եթէ բռնաբարութիւնը կոյս աղջկան մը վրայ կատարուի, յանցաւորը՝ ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութեամբ պատժուելէ զատ՝ բռնաբարելոյն հատուցում մ'ալ վճարելու կը դատապարտուի։

ՅՕԴ. 201. Ով որ գեռահասակ պատանիներ կամ աղջիկներ թելադրելով կամ գլխէ հանելով համեստութեան հակառակ մոլութիւններու հրապուրէ, գրգռէ կամ նպաստէ, մէկ ամսէն մէկ տարի բանտարկութեամբ կը պատժուի. Եթէ թելադրողը, հրապուրողը կամ դիւրացնողը հայրը մայրը կամ խնամակալն ըլլան, վեց ամսէն տարի ու կէս բանտարկութեամբ կը պատժուին։

ՅՕԴ. 202. Ով որ հրապարակաւ համեստութեան հակառակ պղծագործութիւն մ'ընելու յանդգնի, երեք ամսէն մէկ տարի բանտարկութեամբ և մէկէն տասն Մէճիտիէ ոսկի տուգանքով կը պատժուի։

ԳԼՈՒԽ Դ.

Ապօրինաւոր կերպով մարդ բանտարկել կամ արգելուլ. աղայ կամ պատանի գողնալ աղջիկ փախցընել.

ՅՕԴ. 203. Ով որ առանց հաստատեալ իշխանութեանց հրամանին՝ և ամբաստանելոյ մը բանտարկութեանը վերաբերեալ օրինաց ու կանոնաց որոշած պարագաներէն զատ՝ ի է անձ մը բանտարկէ կամ իբրև գերի պահէ, վեց ամսէն երեք տարի բանտարկութեամբ կը պատժուի։

Ով որ մարդ մը բանտարկելու կամ իբրև գերի պահելու համար գիտութեամբ տեղ ցուցընէ, երեք ամսէն երեք տարի բանտարկութեամբ կը պատժուի։

ՅՕԴ. 204. Նախընթաց յօդուածին մէջ նշանակուած բանտարկութիւնը եթէ տէրութեան գործակալներու կեղծ զգեստով, կամ սուտ անունով, և կամ շինծու հրամանագիր ցուցընելով կատարուած ըլլայ, յանցաւորը ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուի։ Իսկ եթէ որ և է պարագայի մէջ արգիլեալ կամ բանտարկեալ անձանց մահուան սպառնալիք եղած կամ մարմնական չարչարանք տրուած ըլլայ, յանցաւորն անպատճառ ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուի։

ՅՕԴ. 205. Ով որ տղու մը տեղ ուրիշ մը դնելով փոխէ, կամ կնոջ մը չծնած տղան գիտութեամբ անորմէ ծնեալ համարի, վեց ամսէն երեք տարի բանտարկութեամբ կը պատժուի։

Նոյն պատիժը կը կրէ նաև ան որ տղայ գողնայ կամ անյայտ ընէ։ Սակայն զատ՝ յանցաւորը չկրնար ազատութիւն գտնել մինչև որ տղան երևան չհանէ, կամ անոր մեռած ըլլալը չհաստատուի։

ՅՕԴ. 206. Ով որ չափահասութեան չհասած աղջիկ մը բռնութեամբ կամ նենգութեամբ փախցունէ, երեք ամսէն մէկ տարի բանտարկութեամբ կը պատժուի։

Եթէ փախուցուած տղան անչափահաս աղջիկ մ'է, փախցընողը ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուի։

Եթէ փախուցուած աղջկան կուսութիւնը բռնաբարուած ըլլայ, յանցաւորը սոյն եղեռնագործութեան դէմ վճռուած պատժոյն մեծագոյն աստիճանը կը կրէ։

Իսկ եթէ աղջիկ փախցընողն անոր հետ պսակուած ըլլայ, Շէրիի օրինաց համեմատ կը վարուի։

ԳԼՈՒԽ Ե.

Սուտ վկայութիւն, սուտ երդում.

ՅՕԴ. 207. Ով որ եղեռնական գործի մը մէջ սուտ վկայութիւն ընէ՝ ամբաստանելոյն դէմ կամ 'ի նպաստ, ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուի, հանդերձ հրապարակաւ նշաւակութեամբ։

Իսկ եթէ ամբաստանեալը սուտ վկայութեան երեսէն ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութենէ աւելի ծանր պատիժ մը կրած ըլլայ, նոյն պատիժը կը կրէ նաև սուտ վկայութիւն ընողը։

ՅՕԴ. 208. Ով որ յանցանաց կամ օրինազանցութեան վերաբերեալ գործի մը մէջ սուտ վկայութիւն ընէ՝ ամբաստանելոյն դէմ կամ 'ի նպաստ, մէկէն հինգ ամիս բանտարկութեամբ կը պատժուի։

ՅՕԴ. 209. Քաղաքային դատի մէջ սուտ վկայութիւն ընողը՝ վեց ամսէն մէկ տարի բանտարկութեամբ կը պատժուի։

ՅՕԴ. 210. Եթէ սուտ վկայութիւն ընողն դրամ ընդունելով բրած ըլլայ, փոխանակեալ ստակին հաւասար տուգանք վճարելէ զատ, թէ՛ առնողը և թէ՛ տուողը կաշառառութեան և կաշառատուութեան դէմ սահմանուած պատիժը կը կրեն։

ՅՕԴ. 211. Ով որ ճշմարիտ վկայութիւն տալը մը բռնութեամբ արգելու, կամ բռնութեամբ սուտ վկայութիւն ընել տայ, սուտ վկաներու դէմ սահմանուած պատիժը կը կրէ՝ յանցանաց աստիճանին համեմատ։

ՅՕԴ. 212. Ով որ քաղաքային դատի մը մէջ երդում ընելու պարտաւորուելով՝ սուտ երդում ընէ, հրապարակաւ նշաւակութեամբ և վեց ամսէն պակաս չըլլալու կերպով բանտարկութեամբ կը պատժուի։

ԳԼՈՒԽ Զ.

Զրպարտութիւն. բղջամանք. գաղտնեաց յայտնութիւն.

ՅՕԴ. 213. Ով որ ժողովի կամ գաւառման մը մէջ առերեսանելով կամ տպեալ ու ձեռագիր թուղթեր փակցընելով կամ բաժնելով՝ մէկու մը վրայ այնպիսի չարախօսութիւններ ընէ, որք եթէ ստոյգ ըլլան՝ այն անձն ըստ օրինաց պատժոյ ենթակայ կըլլայ կամ թէ՛ ժողովրդեան՝ որ համարձակ կ'ընթարկի, ալ որ չարամտութեամբ տէրութեան պաշտօնեայ մը դէմ զրպարտութիւն խօսի, այն ամբաստանութիւններն ստոյգ եղած ժամանակ ըստ օրինաց ինչ պատիժ որ ամբաստանեալը պիտի կրէր, նոյն պատիժը չարախօսը կամ զրպարտիչը կը կրէ, եթէ ըստ ծնելուն զրպարտութիւն ըլլալը հաստատուի։ Սակայն գործ մը կամ եղելութիւն մը կանոնաւորապէս և ըստ օրինաց իշխանութեան իմացընել կամ մէկու մը դէմ դատ բանալը սոյն տրամադրութեան ներքև չիյնար։

ՅՕԴ. 214. Ով որ առանց որոշ յանցանք մը ցուցընելու՝ մէկուն վրայ անարգալի արատ մը դնէ, կամ որ և է պատուոյ դպչելիք խօսքերով նախատէ կամ թշնամանէ, քանի և չորս ժամէն մէկ ամիս բանտարկութեամբ, կամ կէսէն երեք Մէճիտիէ ոսկի տուգանքով կը պատժուի։

ՅՕԴ. 215. Բժիշկ, վիրաբոյժ, դեղագործ, մանկաբարձ և ուրիշ ասոնց նման անձինք՝ որք իրենց վիճակնուն կամ արհեստին հանգամանաց աւանդապահներ են, եթէ ըստ օրինաց իրենցմէ պահանջուած անցելութիւնները տալու պարտաւորութենէն դուրս գաղտնիք մը յայտնեն, քանի և չորս ժամէն մէկ շաբաթ բանտարկութեամբ և մէկ արծաթ Մէճիտիէէն մէկ Մէճիտիէ ոսկի տուգանքով կը պատժուին։

ԳԼՈՒԽ Է.

Գողութիւն.

ՅՕԴ. 216. Էրիկ մը իր կնոջմէն կամ կնոջ մը իր էրկընէն գողցած ապրանքը, թէ՛ մէկ տեղ բնակած ըլլան և թէ՛ ոչ, նոյնպէս որդւոց մը կամ մերձաւոր ժառանգի մը իր հօրմէն, մօրմէն կամ մերձաւորագոյն մեծէն գողցած ապրանքը, նմանապէս հօր մը մօր մը կամ մերձաւորագոյն մեծի մը իր զաւկէն կամ մերձաւորագոյն ժառանգէն գողցած ապրանքը ձեռքէն առնուելով տիրոջը կը տրուի։ Եթէ գողցուած ապրանքը ծախուած կամ կորսուած ըլլայ, գողցողը եթէ վճարելու կարող չէ և գողութիւնն իրեն սովորութ ըրածէ, բանտարկութեամբ կը պատժուի։ Իսկ ուրիշ որ և է անձինք՝ որ գողցուած ապրանքը թաքուցած կամ ծախած և կամ սեփականապէս իրենց շահուն գործածած ըլլան, իբրև գող կը պատժուին։

ՅՕԴ. 217. Աշխատաւոր շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուին այն անձինք՝ որ հետևեալ հինգ պարա-

* Տես թիւ 695.

սին մէջ կարդացեր է երևելի գերմանացին Տիկին Ռիսթօրի։

«Այսօր, կըսէ, Իտալիա յանդիման աշխարհի կրնակի կը հաստատուի իր միութիւնն ամրացնելով և իր բանաստեղծը փառաւորելով։ Միութիւնն ազգի մը կեանքն է։ Իտալիան մ'Իտալիա է։ Միանալ՝ ծնանիլ է․․․․․ Իտալիա արդարև Տանթէ Ալիկէրի բանաստեղծին վրայ կը մարմնանայ։ Անոր պէս ինքն ալ քաջասիրտ, մտախոհ, վսեմ և վեհ է, և պատմութեան ու մտածութեան հակամէտ։ Անոր պէս ինքն ալ խորին համոզմանութեան մը մէջ կը միաւորէ բանաստեղծութիւնն ու փիլիսոփայութիւնը։ Անոր պէս ինքն ալ ազատութիւն կուզէ։ Անոր պէս ինքն ալ իր կենաց մէջ վեհութիւն և իր գործոց մէջ մեծութիւն ունի։ Իտալիա և Տանթէ կը գրկախառնին տեսակ մը փոխադարձ ոգևորով՝ որ զիրենք կը միացունէ։ Մէկը միւսովը կը փայլի։ Իտալիա վեհափառ է ինչպէս Տանթէ դերահրաշակ է։ Անոնք նոյն սիրտը, նոյն կամքը, նոյն ճակատագիրն ունին։ Անոնք իրարու կը նմանին թշուառութեան մէջ ունեցած իրենց անհագին զօրութեամբը։ Մէկը Թագուհի է, միւսը հանճար։ Տանթէի պէս Իտալիա ալ տարագիր եղաւ։ Անոր պէս ինքն ալ յաղթութեան պսակն առաւ։

Անոր պէս ինքն ալ դժոխքէն յարութիւն առաւ։

Փառք այս վեհապանծ յարութեանը

. . . .

«Մեծ ժողովոց առ մեծամեծ մարդիկն ունեցած երախտագիտութիւնը բարի օրինակ է։ Ով, չթողունք որ ըսուի թէ ժողովուրդք ապերախտ են։ Սահմանեալ վայրկեանի մը մէջ մէկ մարդ մը, ազգի մը գիտակցութիւնը կըլլայ։

. . . .

«Միութիւնը զոր Քէօրնէր Արնդթ և Ռիւքէրթ Գերմանիոյ համար կուզէին և զոր Տանթէ ալ Իտալիոյ համար կուզէր, ոչ միայն ազգաց կեանքն է, այլ և մարդկութեան նպատակն է։ Որ բաժանումները կը վերնան, ամեն չարիք կանհետանայ։ Դերութիւնն ալ աներևոյթ կըլլայ Ամերիկայի մէջ, ինչու, վասն զի միութիւնը պիտի վերջանի։ Պատերազմի ոգին Եւրոպայ մէջ մեռնելու կը հակամիտի, ինչու, վասն զի միութիւնը կը ձևակերպի։ Զարմանալի զուգահեռականութիւն պատուհասից անկման և միացեալ մարդկութեան գաղափարութեանը մէջ։ Այսպիսի հանդէս մը սքանչելի նշան մ'է։ Ասիկա բոլոր մարդոց հանդէսն է զոր Ազգ մը հանճարի մը համար կընէ։ Այն հանդէսը կը կատարէ Գերմանիա Շիլլերի համար, Անգլիա Շէյքսփիրի համար, Իտալիա Տանթէի համար, և Եւրոպա հանդիսակից կըլլայ։ Ասիկա վսեմ հաղորդակցութիւն մըն է։ Իւրաքանչիւր Ազգ իր մեծամեծ մարդոցմէ ուրիշներուն ալ բաժին կը հանէ։ Ժողովրդոց միութիւնը կը ծրագրէ հանճարները հասարակաց ընելով։

«Յառաջդիմութիւնը ևս քան զևս պիտի ընթանայ այս շաւղին մէջ որ լուսոյ շաւիղն է։ Եւ ահա այսպէս քայլ առ քայլ և առանց ցնցման պիտի հասնինք այն մեծ խաղաղութեան։ Ահա այսպէս բաժանման որդիքը պիտի և միաբանութեան գիրկը պիտի մտնենք։ Ահա այսպէս ամենքս ալ իրաց զօրութեամբն ու գաղափարաց ուժովը պիտի ժամանենք եղբայրութեան, հաշտութեան, ներդաշնակութեան։ Ով և ևս օտարներ պիտի գտնուին։ Բոլոր աշխարհ հայրենակից պիտի ըլլայ։ Այս է անհրաժեշտ կատարելագործութիւնը։ Մարդուս միութիւնն Աստուծոյ միութեանը կը համապատասխանէ»։

Դարուս մեծ բանաստեղծին այս վսեմ խօսքերէն ետև կնքենք մեր յօդուածը Տանթէի արձանին նկարագրովը։ Տանթէ, կըսէ ականատես թղթակից մը, վեհ և արժանաւոր դիրք ներկայացուցած է, իր գլխոյ վրայ ազատ դափնեայ մը և խորին արհամարհանք մը կընկատուի։ Աջ ձեռքովն իր գիրքը կը բռնէ որ բոլոր մարդկութեան կը վերաբերի։ Իսկ ձախ բազուկը կուրծքին վրայ սեղմուած է, որպէս թէ հանապազ վսեմ սրտմտութիւնն արգիլելու համար։ Եւ իր ոտիցներքև կը տեսնուի արծիւ մը, զօրութեան և հանճարի նշան։

Գ. Վ. ՊԱՌՆԱՍԵԱՆ

գամերով, մէկէն գողութիւն ընեն · 1° եթէ գողութիւնը գիշերն ըլլայ · 2° եթէ երկու կամ աւելի անձանց ընկերակցութեամբ կատարուի · 3° եթէ գողերը կամ մէջերնէն մէկը յայտնի կամ ծածկեալ զէնք ունենան · 4° եթէ գողերը սանդուղք դնելով, կամ պատ ծակելով, կամ դուռ կոտրելով, կամ սուտ բանալիքով, կամ տէրութեան պաշտօնէի կերպարանք մտնելով և կամ իշխանութեան սուտ հրամանագիր ցուցնելով՝ տուն մը կամ անոր յարակից շէնք մը, կամ բնակութիւն եղած տեղ մը մտնեն · 5° եթէ գողութիւնը բռնութեամբ կամ զինուց սպառնալեօք կատարուի ·

ՅՕԴ · 218° Ով որ բռնութեամբ և միանգամայն վերոյիշեալ հինգ պարագաներուն առաջին երկուքովը գողութիւն ընէ, ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուի · Իսկ եթէ բռնութեամբ գողութիւն ընողը մարդ վիրաւորած ըլլայ, մշտնջենաւոր շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուի ·

ՅՕԴ · 219° Եթէ գիշեր ժամանակ քանի մ' անձինք հասարակաց ճանապարհներու վրայ գողութիւն ընեն, մշտնջենաւոր շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուին ·

ՅՕԴ · 220° Ով որ պատ ծակելով կամ սանդուղք դնելով և կամ սուտ բանալիքով՝ դոց կամ որմափակ տեղ մը մտնելով գողութիւն ընէ, թէ և մէջը մարդ բնակած չըլլայ կամ այն տեղը բնակարանի մը մասը չըլլայ, ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուի ·

ՅՕԴ · 221° Նմանապէս ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուին այն անձինք՝ որք կամ բռնութեամբ գողութիւն ընեն՝ առանց մարդ վիրաւորելու և ուրիշ պարագայից, և կամ առանց բռնութեան՝ բայց հետևեալ պարագաներով · 1° եթէ գողութիւնը գիշերը կատարուի · 2° եթէ երկու կամ աւելի անձանց ձեռօք կատարուի, և յանցաւորները կամ մէջերնէն մէկը զինեալ ըլլայ ·

ՅՕԴ · 222° Երեք տարի բանտարկութեամբ կը պատժուի այն անձը՝ որ հետևեալ պարագայից մէկուն մէջ գողութիւն ընէ · 1° եթէ գողութիւնը գիշերը և երկու կամ աւելի մարդոց ձեռօք կատարուի, կամ այս երկու պարագաներուն մէկովը՝ բայց բնակեալ տեղւոյ մը կամ կրօնից նուիրեալ շէնքի մը մէջ կատարուի · 2° եթէ յանցաւորը յայտնի կամ ծածկեալ զէնք ունենայ, թէ և գողութիւնը ցերեկ ժամանակ մէկ մարդու մը ձեռօք կատարուի, և գողութիւն եղած տեղն ալ մարդ բնակած չըլլայ · 3° եթէ գողը վարձկոր ծառայ ըլլալով, իր տիրոջը կամ անոր տունը եղող մէկուն կամ տիրոջը հետ ուրիշ տուն մը երթալով այն տանը տիրոջ ապրանքը գողնայ · կամ մէկու մը քով աշկերտ կամ գործաւոր ըլլալով, վարպետին տանը կամ գործարանին մէջ և կամ իր սովորական գործին ու աշխատութեան տեղը գողութիւն ընէ · 4° եթէ գողութիւն ընողը օթևանապետ, պանդոկապետ, կառավար, նաւավար կամ այս տեսակ մարդ մը և կամ անոնց մարդն ըլլայ, և իրեն յանձնուած ապրանքը մասամբ կամ ամբողջապէս գողնայ ·

ՅՕԴ · 223° Այն կառավարները, բեռնարարձ գրաստավարները, կամ նաւավարները՝ որ փոխադրութեան համար իրենց յանձնուած ուտելեաց կամ ըմպելեաց մէկ մասը գողնալով՝ անոնց տեղ առողջութեան վնասակար նիւթեր դնեն, երեք տարի բանտարկութեամբ կը պատժուին · Իսկ եթէ վնասակար նիւթեր խառնած չըլլան, մէկ ամսէն մէկ տարի բանտարկութեամբ և կէսէն հինգ Մէճիտիէ ոսկի տուգանքով կը պատժուին ·

ՅՕԴ · 224° Ով որ բեռնարարձ, կառակիր կամ հեծանելի ձի կամ գրաստ, մանր ու խոշոր տաւար, մշակութեան գործիք, վաճառելու համար կտրուած վառելու կամ շինութեան փայտ, քարահանքերէ կտրած քար, ձկնորսարաններէ ձուկ, կամ լճերէ տզրուկ գողնայ մէկ ամսէն մէկ տարի բանտարկութեամբ կը պատժուի, և միանգամայն գողցած բաները եթէ կը կենան ետ տալու կամ անոնց արժէքը վճարելու կը դատապարտուի ·

ՅՕԴ · 225° Ով որ հնձուած արմտիք ընդեղէն կամ ուրիշ հողային շահաւէտ բերք դիզուած տեղէն գողնայ, փոխարէնը տիրոջը վճարելու դատապարտուելէ զատ՝ քսան և չորս ժամէն երեք ամիս բանտարկութեամբ կը պատժուի · Եթէ գողութիւնը գիշերանց, քանի մը մարդոց ձեռօք և կառքով կամ գրաստներով կատարուի, մէկ տարի բանտարկութեամբ կը պատժուի ·

ՅՕԴ · 226° Երբոր դեռ չհնձուած և հողէն չհանուած արմտիք կամ ուրիշ հողային շահաւէտ բերք գողցուի սայլով, զամբիւղով, պարկով և անոնց նման իրերով, կամ սայլերու և գրաստներու միջոցաւ, և կամ քանի մ' անձանց գործակցութեամբ, յանցաւորները քսան և չորս ժամէն երեք ամիս բանտարկութեամբ կը պատժուին ·

ՅՕԴ · 227° Ով որ գողութիւն ընելու համար արտերու, այգիներու կամ պարտէզներու բաժանման սահմանները կամ սահմանաց նշանները փոխէ, տասն և հինգ օրէն երեք ամիս բանտարկութեամբ կը պատժուի ·

ՅՕԴ · 228° Ով որ կեղծ բանալիք կամ կղպանք բանալու համար ոչ և է գործիք մը շինէ, երեք ամսէն մէկ տարի բանտարկութեամբ կը պատժուի · Եթէ յանցաւորն արհեստով դարբին ըլլայ, ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուի ·

ՅՕԴ · 229° Ով որ բռնութեամբ մէկուն ձեռքէն պարտամուրհակ կամ անդորրագիր առնու կամ այս տեսակ գիր մը կնքել կամ ստորագրել տայ, ժամանակեայ շղթայակապ աշխատութեամբ կը պատժուի ·

ՅՕԴ · 230° Քաղկահատութիւններն և ուրիշ տեսակ գողութիւնները՝ որ այս գլխոյն մէջ նշանակեալ չեն, երեք ամսէն մէկ տարի բանտարկութեամբ կը պատժուին, և վերջն ալ երաշխաւորութեան ներքև կը դրուին ոստիկանութեան կողմանէ ·

ԴՐԱՄԱԿԱՆ ԵՒ ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

Կ · Պոլիս 4 յունիս ·

Մինչև այս վայրկենիս պաշտօնական յայտարարութիւն մը չերևցաւ տակաւին Օսմանեան Ընդհանուր պարտուց արժէթղթերուն Լոնտրայի Պօրսային մէջ ընդունուելուն վրայ · Բայց ընդունուած ըլլալուն տարակոյս չկայ եթէ Լեվընթ Հէրըլտ լրագրին նայելով, միայն 4 միլիոնի արժէթղթոց ընդունուելուն լուրը շահախնդրաց հնարքն եղած ըլլայ · Յուսանք որ հեռագիրը, որ դարձեալ երկու օրէ 'ի վեր ուշացած է, շուտով այս տարակոյսը կը փարատէ և հրապարակն ալ իր տարտամ վիճակէն կազատի ·

Քօնսօլիտէները քանի օրէ 'ի վեր մեծ փոփոխութիւն մը չկրեցին, և երէկ իրիկուան վերջին գիներն էին 55 1/4 Օսմանեան միւս արժէթղթերն ալ նպաստաւոր կացութեան մէջ են, որոց օգնեցին նաև Եւրոպայէն եկած վերջին հեռագիրները ·

Եւրոպայի մէջ դրամագլուխները (ըսքօնթօ) խիստ արժանցան և Անգլիոյ ու Գաղղիոյ պանքաները՝ որ այս միջոցիս մեծագումար պատրաստ ստակ ունին, առաջինն իր դրամագլուխը 0/0 4էն 3 1/2ի և երկրորդն ալ 3 1/2էն 3ի իջուցին ·

Մարսիլիոյ հրապարակին վրայ մետաքսները հաստատուն և գործերն ալ բաւական բանուկ են · Անցեալ շաբթու ծախուած մետաքսներն են 62 հակ Պռուսայի ֆր · 72 էն 88 · 30 հակ Պէնկալը ֆր · 85 · 7 հակ Պրուսայի ֆիլ · ֆր · 104 · 25 հակ Արտաւին ֆր · 47—63 · 4 հակ ֆիլ · Վօլօ ֆր · 98 · 100 լիւրէ Պարսկաստանի ֆր · 48 էն 53 քիլոկրամը · Խոզակ, 1·500 քիլ · Վօլօ ֆր · 23 էն 24, 50 · 2·000 քիլ · Յունաստանի ֆր · 24 · 2 800 քիլ · Քրիտ ֆր · 25 · 3 000 քիլ · Նուխի ֆր · 16, 75 քիլոկրամը · Բամպակ · Լիվըրբուլէն առնուած նպաստաւոր լուրերուն պատճառաւ գիները թուլցած չեն · 2 000 հակ ծախուեր են որոցմէ 700 հակէն աւելի Զմիւռնիոյ են · Մնացածն ալ ուրիշ տեղաց են ·

Ներկայ տարւոյս առաջին ամիսներուն մէջ Նիւ-Եօրք մտած ապրանաց արժէքին գումարն եղած է 2 029 000 Լ · Ս · բայց անցեալ տարի 5 814 000 Լ · Ս · գոյացած է նոյն չափ ժամանակի մէջ · Ահա այս տարբերութիւնը հետևեալ կերպով հաշիւ կըլլայ ·

	այս տարի	անցեալ տարի
Բրդեղէն ապրանք	782·000	2·412·000
Բամպակեղէն »	291 000	757 000
Մետաքսեղէն »	431 000	1·480 000
Վուշեղէն »	395 000	800 000
Զանազանք »	130 000	365 000
	2 029·000	5 814 000

Ասկից կերևի որ Նիւ-Եօրքի հրապարակը շատ պարապ է, կամ եթէ ոչ՝ ներքին գործարանները չափազանց բանելով գտնուած անգործ նիւթերն սպառած են և մթերքն ալ համեմատութեամբ նուազած է ·

ՓՈՐՍԱՅԻ ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ՀԵՌԱԳՐԱՅՈՒՐ

Լոնտրա 14 յունիս

Օսմ. 5 0/0 փոխ · 2 2/2 աքօնթօ

Օսմ. քօնս. 49 5/8 49 7/8

Օսմ. փոխ. 1858ի 72 1/2 73 1/2

Օսմ. փոխ. 1862ի 73 1/4 74 1/4

Փարիզ 15 յունիս

Օսմ. Քօնսօլիտէ 50 1/8 50 1/16

Օսմ. փոխ 365

ԱԶԴ

Էնկի-Գափուի Թաղիս մէջ Ազգային դպրոցի մը կարևորութիւնը տեսնելով որ ամենէն աւելի պէտք է որ, որդւոց դաստիարակութեան, ուստի Թաղ · խորհուրդը ըստ 52րդ յօդուածի Սահմանադրութեան իր սրբազան պարտաւորութիւնը ճանչելով դպրոց մը Ազգային հրատարակեց 1865 յունվար 1ին Ս · Սանդխտոյ կուսի անուամբ · և աշակերտուհեաց ուսումնասէր Հայերէն հոգաբարձութիւն մը կազմելով, և Թաղ · խորհրդոյ մեծարգոյ անդամներէն մէկն ալ նոյն հոգաբարձութեան ատենապետ, առ այժմ անոնց յանձնեց դպրոցին ամեն հոգը մինչև որ իր տնտեսական գիծը որոշ կերպարանք մը առնու ·

Այս հոգաբարձութիւնը իր բանելիք բարոյական ընթացքը հետևեալ ուսումներով կը հաղորդէ Թաղեցւոց ·

Ուսմունք

1 · Ընթերցանութիւն
2 · Հրահանգ Քրիստոնէականի
3 · Պատմութիւն Սրբազան
4 · Պատմութիւն Ազգային
5 · Հայերէն Քերականութիւն
6 · Թուաբանութիւն
7 · Աշխարհագրութիւն քաղաքական
8 · Գեղագրութիւն
9 · Ասղնագործութիւն
10 · Կարան (մօտիզ)

Ծնողք՝ որ կը փափաքին վերոգրեալ ուսմանց համեմատ իրենց զաւակը դպրոց մտցնել, պարտին մէկ անգամ հոգաբարձութեան ներկայանալ, և սոյն Ազդին ձեռագիր օրինակը ստորագրել ·

Զ · րդ առաւօտեան վկայեալ անտէրունջ և աղքատիկ աշակերտուհիք ձրիապէս կը դաստիարակուին, և որոնք պէտք Թաղիս մէջէն ըլլան, և այս ալ Թաղ · խորհրդոյ ստորագրութեամբ կընդունուի ·

Ուսումնասէր ծնողք իրեն յարմար դատուած տարեկան ուսման վարձը պէտք է կանխիկ վճարէ · բայց եթէ կարող չըլլայ, Հոգաբարձութիւնը կը զիջանի երեք անգամէն ընդունելու զայն · բայց միայն Ա · մասը կանխիկ վճարելի և երկրորդն ու երրորդը մէյ մէկ ամիս պայմանաժամով ·

Պայմանաժամին իր տարեկան վճարելիքը ամբողջ չհատուցանողին երեք անգամ մէյմէկ շաբաթ միջոց տրուելով կը խնդրուի զայն · իսկ եթէ դարձեալ վճարելու անհոգ կենայ, անանկին զաւակը կը զրկուի դաստիարակութենէ ·

Այն աշակերտուհին որ ուսմանէն մէկ ամիս աւելի դպրոց եկած է և ելնել կուզէ, կը պարտի 2 ամսոյ բաժին վճարել ·

Ուսումնասէր աշակերտուհիք թոշակ և ձրի կը պարտաւորին բոլոր իրենց դպրոցական պիտոյքնին հետերնին բերել ·

Զանազան օրիորդներ միայն կարանի ընդունելու համար Հոգաբարձութիւնն անոնց ծնողացը հետ զատ պայմաններ ունի ·

Հաստատեալ 1865 յունվ · Էնկի-Գափու դպրոց Ս · Սանդխտոյ կոյս

Թաղ · խորհրդոյ եւ Հոգաբարձական որոշմամբ տնօրէն եւ դասատու դպրոցիս Մ · Սարգիս քահանայ Մայր եկեղեցւոյ փափազեան ·

Հոգաբարձութիւնք Ս · Սանդխտոյ կուսի Ազգ.կանց դպրոցիս ·

ԱԶԴ

Պատիւ ունինք ծանուցանելու ուսումնասէր պատանեաց թէ Մեծ Նոր խանի վերի դուռը Թիւ 10 սենեակը երեք տարիէ աւելի կայ որ հայերէն, գաղղիերէն, անգղիերէն, իտալերէն, յունարէն և տաճկերէն լեզուաց թուաբանութեան, գրահաշուի, տումարակալութեան դասատուութիւն կըլլայ · Այս լեզուաց դասախօսութիւնը տարիէ մ'ի վեր դադրած էր, հիմա սկսած է նորէն շարունակուիլ ·

Նոյն սենեակը առանձին դասատուներ ալ կը յաճախեն վերոյիշեալ լեզուներով առևտրական նամակներ ատենագրելու և ուրիշ դատաստանական գրութիւններ թարգմանելու կամ շարադրելու համար ·

Մինչև ցարդ աշակերտներուս մեր վրայ ունեցած գոհունակութիւնը՝ ինչպէս նաև մեր գնոց չափաւորութիւնը քաջայոյս կընէ զմեզ որ նոյն վստահութեամբ արդոյ հասարակութիւնն զմեզ պիտի պատուէ ·

Դասատուք

Օգսէն Հաչխեան · Սիմոն Միքայէլեան · Տիմիթրիոս Չոլաքեան · Աւետիս Տէր-Սահակեան · Թովմաս Թէրզեան ·

ՊԱՇՏՕՆԱԿԱՆ ԾԱՆՈՒՑՈՒՄ

Պէյքօզի կայսերական զօրաց Տէպպաղխանէին համար Սաֆրան-Պօլուի քեօսելէ պէտք ըլլալով, ասոր աճուրդը 'ի գործ պիտի դրուի յառաջիկայ երկուշաբթի օրը ժամը 6ին (յունիս 7) · ուստի անոնք որ տալու յանձնառու կըլլան, կը հրաւիրուին նոյն օրը Պատերազմական գործոց պաշտօնատան մէջ Տօբ Հանէի կողմը գտնուիլ ·

2 յունիս 1865

Ի Դիւանն Սպարապետի

ԹՈՒՂԹ
ԵՒ ԳՐՈՒԹԵԱՆ ՊԻՏՈՅՔՆԵՐ

ՉԻՆԻԼԻ ԽԱՆԻՆ ԴՌԱՆ ԿԻՑ ԹԻՒ 12 ԵՒ 14 ՄԹԵՐԱՆՈՑՆԵՐԸ

ԱՄԵՆԱԺԱՆ ԳԻՆԵՐՈՎ, ՄԵԾ ԵՒ ՄԱՆՐ ՎԱՃԱՌՄՈՒՆՔ

Յ · ԱՐՇԱԿ ԵՒ ԸՆԿ ·

Պատիւ ունին արդոյ հասարակութեան ծանուցանելու, որ ամեն տեսակ թուղթեր և գրութեան պիտոյքներ, ինչպէս տետրակներ, կաղամարներ, ընդօրինակութեան մամուլներ, գրիչ, մելան, կնքամոմ, կանոն, գրուագ, և այլն և այլն Եւրոպիոյ գործարանաց հետ ուղղակի յարաբերութեանց շնորհիւ կարող են պօլսոյ ամեն թղթավաճառներէն աւելի աժան գիներով ծախելու թէ սնտուկով և թէ հատով ուզողներու · Հասարակութեան դիւրութեանը համար վերջին գիները օրինակներուն վրայ նշանակուած են, սնտուկով կամ շատ առնողներուն համար օրինաւոր զեղչ ըլլալու պայմանաւ · Գաւառներէն թուղթ և այլն ուզողները կրնան գիրութեամբ առնել, և այնպիսեաց օրինակներն ալ կը ղրկուին, ծախքը իրենց վրայ ըլլալով · Նամակները պէտք է վճարուած ըլլան ·

ԱՌԵՒՏՐԱԿԱՆ

ԴՐԱՄՈՑ ԱՐԺՈՂՈՒԹԻՒՆԸ

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 5 ՅՈՒՆԻՍ	Բշ. 31	Գշ. 1	Դշ. 2	Եշ. 3	Ուր. 4	Շաբ. 5
	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.	Ղրշ.
Օսմանեան լիրա Մէճ.	102.20	102.20	102.10	102.20	102.20	102.10
Քոսմնոց արծաթ						
Թահվ. Միւմթազէ	65.28	65.34	65.23	65.17	66.10	66.10
Խազնէ ճէտվէլ հին	54.38	55.4	55.2	55	55.35	55.35
» » նոր	54.38	55.4	55.2	55	55.30	55.30
Անգլիական ստակով	55.8	55.14	55.19	55.7	56	56
Սէրվի	55.10	55.25	55.10	55.2	55.25	55.25

ԿՈՍՏԱՆԴՆՈՒՊՈԼԻՍ 5 ՅՈՒՆԻՍ

ԱՐՄՏԻՔ

Ցորեն Թայղան կարծր	26—28
» Խամսիլ »	21—22
» Բուլ. Պալէըք	17—19
» Կալաց	
» Վառնա	21—22
» Խըրայիլ կակուղ	18—20
» Կալաց »	18—21
» Պուրկազ »	21—22
» Պայհոր »	18—21
» Ազօֆ »	22—23
Գարի Ռոտոսթոյի, Կալացի	—13
Հաճար	7.30 — 8

ՄԵՏԱՔՍ

Պրուսա կարճ թէֆէ	520—530
» երկան »	550—560
» խոզակ չոր	—
Շաքի հօլան փրանք	62—65
» 4 պաճախ »	—
» Խարաչաղ »	—
» Պարկաս »	65—
» Նըկըտէ »	63—
» Մահալըճ »	—
» Պանտրմա »	—
» Կէյվէ »	—

ՆԵՐՔԻՆ ԲԵՐՔ

		Ղուրուշ
Բամպակ Պալըքէսէր	հօխայ	11—11.20
» Կէյվէ	»	11.20—12
» Ատանա	»	—12
» Րումէլի	»	—
Բուրդ Էնկիւրիի լուացված	»	—14
» » չլուացված	»	— 8
» Պալըքէսէր չլուաց.	»	— 8
Ճէյրի Էնկիւրիի	»	— 9
» Թօխատ	»	— 8
» Զորում	»	— 7
Մազը սեւ	»	18—22
» ճերմակ	»	12—15
Թիֆթիք Էնկիւրիի	»	36—37
Աֆիոն Պալըքէսէր	»	180—
Քիթրէ Տերեւ բանուած	»	20—23
Սալէպ Տաճկաստանի	»	14—16
Մեղրամոմ դեղին Տրապիզոնի	»	—26
» » Անատոլու	»	—24
Սուսամ Րումէլիի	»	— 3
Կտաւատի հունտ Րումէլիի Քիլէ		—28
» » Պանտրմա	»	—27
Ձէթ Այվալըգ	հօխայ	— 8
» Կրիտ	»	— 7
Աճառ (Սապօն) Գանտիա	»	— 6
» » Միթիլին	»	— 5
Բրինձ Եգիպտոս Րէշիտ	»	— 4
» Տիմեաթ	»	—

ԱՐՏԱՔԻՆ ԲԵՐՔ

		Ղուրուշ
Խահվէ Րիօ եւ Գաիրօ 100	հօխան	950—1050
» Մարթինիք »	»	—
Շաքար գլուխ 6-10 Լտ. կնդ.	»	—
» փոշի (Թօզ) »	»	—230
» Հոլ. գլուխ »	»	—260
» փոշի »	»	—230
Գաղղ. գլուխ »	»	—254
» փոշի »	»	—220
Անագ (գալայ) »	»	—690
Պղպեղ (պիպէռ)	հօխայ	— 6
Լեղակ (չիվիտ) Պէնկալա	»	—150
» » Մատրաս	»	—140
Անուշադր (Նշադըր)	»	— 6.20
Պողպատ (Չէլիք)	սնտուկ	—180
Կապար (Գուրշուն)	»	— 3.10
Թիթեղ (Թէնէքէ) զոյգ սնտ.	»	—310
Զինք տախտակ Թիւ 7 – 12	Հխյ	— 5
Երկաթ Անգ. ձողաձեւ	կնդ.	65— 66
» Բելճիքայի	»	70— 72
» Տախտակ 1—14	»	100—110
» Բոլորակ	»	140—145
» Ռուսիոյ	»	120—130
Քարփիձա Վարիլ 39	Հխյ.	— 95
Խամթիւպէճ ճէն. զոյգ	Մնտ.	—260
» Պէյճ.	»	—240
» Թրիէսթ	»	— 95
Սպառմաչէթ Վիէննա	հօխան	— 15
» Թրիէսթ եւ Գաղղ.	»	— 13

Այս լրագիրը շաբաթն երկու անգամ կելլէ Չորեքշաբթի եւ Շաբաթ օրերը : Ով որ կուզէ կրնայ ստորագրուիլ, Կ. Պոլիս Չինիլի խանը լրագրոյս գրասենեակը : Իսկ դուրսերը նոյն գաւառներուն են :

ԻԶՄԻՐ . Խաչատուր Ց. Զաքիեան .

ԵԳԻՊՏՈՍ . Պօղոս էֆէնտի Կարապետեան .

ԱՆԴՐԻԱՆՈՒՊՈԼԻՍ : Մահտեսի Սուքիաս աղա Գալուստեան :

ՏՐԱՊԻԶՈՆ . Պ . Խաչատուր Էլմասեան .

ԿԱՐԻՆ . Կարապետ պատուելի Զաքարեան .

ԱՏԱՆԱ . Նազարէթ աղա Շահպազեան :

ՀԱԼԷՊ . Նիկողայոս աղա Տէր Մարգարեան .

ՆԻԿՈՄԻԴԻԱ . Պ . Տ . Մուրատեան .

ԹԷՔԻՐՏԱՂ . Ցարութիւն աղա Ճամճեան .

ՎԱՆ . Գրիգոր աղա Իսահակեան .

ԵՐԶՆԿԱ . Ընկերցութիւնաց Թանգարան.

ԱՏԱՓԱԶԱՐ . Մահտեսի Յակոբ աղա Տ. Գրիգորեան:

Ուրիշ քաղաքներէն ստորագրուիլ ուզողները՝ այս տեղերէն մէկուն հետ կրնայ բղթակցիլ:

Խմբագիր-Տնօրէն

Կ. Ս. ԻՒԹԻՒՃԵԱՆ

Ի ՏՊԱՐԱՆԻ ՄԱՍԻՍ ԼՐԱԳՐՈՑ

Կ. ՊՈԼԻՍ ՉԻՆԻԼԻ ԽԱՆ